

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Kansantaloustieteen laitos	
Tekijä-Författare-Author Partio, Kari			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Kannustinsopimus ratkaisuna harkinnanvaraisen rahapolitiikan inflaatioharhaan ja rahaliiton politisoitunut rahapolitiikka			
Oppiaine-Läroämne-Subject Kansantaloustiede			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2004-04-05	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 70 + 21
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkielmassa tarkastellaan harkinnanvaraisen rahapolitiikan oloissa talouteen syntyvää inflaatioharhaa sekä inflaatioharhaongelmaan esitettyä teoreettista kannustinsopimusratkaisua. Lisäksi tarkastellaan politisoituneen päätöksenteon vaikutusta rahaliitossa vallitsevaan inflaatioon, kun rahaliiton jäsenmaat pyrkivät vaikuttamaan yhteisen keskuspankin toteuttamaan rahapolitiikkaan tarjoamalla keskuspankille kannustinsopimuksia.</p> <p>Inflaatioharhan syntymekanismia tarkastellaan kahden mallin avulla. Aluksi tutkitaan syntymekanismia perinteisen Barron ja Gordonin (1983) mallin perusteella. Tällöin havaitaan inflaatioharhan syntyvän ennen muuta siksi, että keskuspankki pyrkii yllätysinflaatiolla kasvattamaan tuotantoa yli taloudessa vallitsevan tasapainotuotannon tason. Cukiermanin ja Gerlachin (2003) mallissa luovutaan epärealistiseksi katsotusta oletuksesta, että keskuspankki pyrkii kasvattamaan tuotantoa yli taloudessa vallitsevan tasapainotuotannon tason. Tästä huolimatta talouteen syntyvä keskimääräinen inflaatio osoittautuu liialliseksi. Cukiermanin ja Gerlachin mallissa inflaatioharha syntyy, koska keskuspankilla ei ole mahdollisuutta saada talouden tilasta täydellistä informaatiota. Lisäksi keskuspankki kokee kiusallisempina rahapolitiikan kiristymiseen johtavat politiikkavirheet kuin rahapolitiikan löystymiseen johtavat virheet. Molemmissa malleissa liiallisella inflaatiolla ei ole reaalityökaluilla vaikutuksia, joten inflaatiolla on ainoastaan hyvinvointia alentava vaikutus.</p> <p>Harkinnanvaraisen rahapolitiikan inflaatioharhaongelmaan on ehdotettu useita ratkaisuja. Tutkielmassa tarkastellaan Walshin (1995) ehdottamaa kannustinsopimusratkaisua. Siinä ongelmaa tarkastellaan päämies-agenttikehikossa, jossa hallitus päämiehenä pyrkii vaikuttamaan keskuspankin eli agentin toimintaan tarjoamalla tälle talouden tilasta riippumattoman palkitsemisopimuksen. Osoittautuu, että kannustinsopimus on yhteiskunnan kannalta lähes optimaalinen. Kannustinsopimuksella kyetään eliminoimaan talouden inflaatioharha, samalla kun keskuspankille jää mahdollisuus reagoida joustavasti harkinnanvaraisella rahapolitiikalla taloutta ravisteleviin sokkeihin.</p> <p>Politisoituneen päätöksenteon vaikutusta rahaliitossa vallitsevaan inflaatioon tarkastellaan Dixitin ja Jensenin (2003) esittämän mallin avulla. Malli koostuu useista päämiehistä (jäsenmaiden hallitukset) ja agentista (keskuspankki). Jäsenmaiden rahapoliittisten tavoitteiden oletetaan eroavan toisistaan jäsenmaiden kohtaamien asymmetristen sokkien vuoksi. Näin ollen jäsenmaat pyrkivät vaikuttamaan keskuspankin harjoittamaan rahapolitiikkaan tarjoamalla pankille kannustinsopimuksia. Osoittautuu, että jos keskuspankki huomioi rahapoliittisissa päätöksissään ainoastaan jäsenmaiden hallitusten tarjoamat kannustinsopimukset, niin rahaliiton inflaatioksi muodostuu varsin luonnollinen painotettu keskiarvo jokaisen jäsenmaan preferoimasta inflaatiosta. Jos keskuspankki toisaalta huomioi sekä saamansa kannustinsopimukset että hintavakaustavoitteen, niin keskuspankin harjoittama rahapolitiikka tuottaa liian alhaisen inflaation.</p> <p>Keskeisimmät lähteet:</p> <p>CUKIERMAN, A. – GERLACH, S. (2003): The Inflation Bias Revisited: Theory and Some International Evidence. The Manchester School, Vol 71 No. 5, September, 541-565.</p> <p>DIXIT, A. - JENSEN, H. (2003): Common Agency with Rational Expectations: Theory and Application to a Monetary Union. The Economic Journal, 113, July, 539-549.</p> <p>WALSH, C. E. (1995): Optimal Contracts for Central Bankers. American Economic Review, Vol 85, No. 1, 150-167.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords rahapolitiikka inflaatioharha kannustinsopimus rahaliitto			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			